

Lektionsplanering

Årskurs: Gymnasiet

Kurs: Svenska 1

Tema: Filosofiska frågeställningar och existentiella dilemman i litteratur

Koppling till styrdokument

Centralt innehåll	Betygskriterium (E)
Läsning av skönlitterära och facklitterära texter i olika genrer.	Eleven kan läsa och reflektera över texter samt göra enkla sammanfattningar av innehåll.
Samtal om och diskussioner av litterära verk och deras tematik, författarnas syften och verkens påverkan.	Eleven kan delta i samtal och diskussioner om litterära verk och deras tematik.
Att analysera och tolka litteratur och andra texter med hjälp av olika perspektiv.	Eleven kan analysera och tolka texter med hjälp av grundläggande analysmetoder.
Skriva egna texter och reflektera över språkets funktion i olika sammanhang.	Eleven kan skriva egna texter som är sammanhängande och begripliga samt anpassade till syfte och mottagare.

[Gy11, Svenska 1]

Lärrarledda instruktioner

1. Introduktion till Janne Tellers *Intet* (10 min)

- Förklara kortfattat handlingen i *Intet* och huvudtemat om livets meningslöshet.
- Presentera Pierre Anthon och hans beslut att ge upp livet på grund av dess "intighet".
- Diskutera bokens filosofi – vad betyder det att livet saknar mening?
- Inled en öppen diskussion om elevernas egna tankar om livets mening och vad som ger deras liv betydelse.

2. Genomgång av filosofiska och existentiella frågeställningar (15 min)

- Förklara begrepp som "existentialism" och "nihilism" i relation till boken.
- Diskutera begrepp som meningen med livet och människans existens ur

ett filosofiskt perspektiv.

- Ge exempel på kända filosofer som har diskuterat livets mening, som Jean-Paul Sartre och Friedrich Nietzsche.
- Be eleverna fundera på om de håller med Pierre Anthon eller om de har en annan syn på livet.

3. Gruppdiskussion och textanalys (15 min)

- Dela upp klassen i små grupper och ge varje grupp ett avsnitt från boken.
- Låt varje grupp diskutera det avsnitt de fått och reflektera över vilka existentiella frågor som tas upp där.
- Sammanfattar grupperna sina diskussioner inför klassen och jämför olika tolkningar.

4. Avslutande reflektion och koppling till elevernas egna liv (10 min)

- Be eleverna reflektera över om de kan relatera till Pierre Anthon och hans syn på livet.
- Diskutera vilka faktorer som gör livet meningsfullt och hur dessa frågor kan påverka oss som individer.
- Låt eleverna dela med sig av sina tankar om hur de ser på livets mening och hur deras syn kan förändras efter att ha läst boken.

Ämnesinnehåll

Här listas viktig kunskap och ämnesinnehåll som eleverna behöver känna till eller lära sig i undervisningen. Försök se till att allt nedan tas upp på lektionen eller följs upp på andra sätt.

- **Existentialism:** Filosofisk riktning som fokuserar på individens fria vilja, ansvar och sökande efter mening i en ofta meningslös värld.
 - Existentialister som Jean-Paul Sartre och Albert Camus betonar att människan skapar sin egen mening i livet, utan några förutbestämda svar.
 - Vanligt missförstånd: Att existentialism handlar om enbart pessimism, men det finns också en frihet i att skapa sin egen mening.
- **Nihilism:** En filosofi som hävdar att livet inte har någon inneboende mening, värde eller syfte.
 - Pierre Anthon i *Intet* representerar en nihilistisk syn på livet, där han menar att inget har ett inneboende värde.
 - Missförstånd: Nihilism förknippas ofta med hopplöshet, men det

handlar snarare om att förstå livet utan givna svar.

- **Filosofiska dilemman:** Moraliska och existentiella frågor som belyser livets syfte och människans ansvar.
 - Vilka är våra etiska ansvar om livet inte har någon förutbestämd mening? Hur bör vi handla om vi inser att vi själva skapar vår egen mening?
 - Ett vanligt dilemma: Om vi accepterar att livet är meningslöst, ger det oss då frihet eller gör det oss förlorade?
- **Textanalys:** Att analysera skönlitterära verk för att identifiera teman, motiv och symbolik.
 - I *Intet* handlar analysen om att förstå Pierre Anthons handling och de konsekvenser hans nihilistiska syn får för hans omgivning.
 - Missförstånd: Att bara fokusera på handlingen utan att reflektera över de djupare filosofiska frågorna.
- **Mänsklig psykologi:** Hur individer reagerar på existentiella frågor om livets mening och syfte.
 - Pierre Anthon är en exempel på en karaktär som utmanar samhällets normer genom att ställa frågor om meningen med livet.
 - Missförstånd: Att människor som frågar om livets mening är alltid deprimerade eller pessimistiska.

Ordkollen

Ord	Förklaring	Etymologi
Existentialism	Filosofisk riktning som betonar individens fria vilja, ansvar och skapandet av mening i livet.	Från latin <i>existere</i> , att existera.
Nihilism	Filosofisk uppfattning som hävdar att livet saknar inneboende mening eller värde.	Från latin <i>nihil</i> , som betyder "inget".
Filosofi	Vetenskap om grundläggande frågor rörande kunskap, existens, etik och andra abstrakta begrepp.	Från grekiska <i>philosophia</i> , "kärlek till visdom".
Existentiell fråga	En fråga som rör människans existens och livets mening.	Från latin <i>existere</i> och <i>esse</i> , att vara.
Absurd	Något som är motsägelsefullt eller orimligt, ofta använd för att beskriva livets meningslöshet enligt filosofiska perspektiv.	Från latin <i>absurdus</i> , som betyder "utan harmoni".

Diskussionsfrågor

A. Om Pierre Anthon har rätt i att livet är meningslöst, vad betyder det för våra handlingar och ansvar? Är vi fria att göra vad vi vill utan att tänka på konsekvenserna?

B. Om alla människor accepterade att livet är meningslöst, hur skulle samhället förändras? Skulle vi sluta kämpa för rättvisa och förändring, eller skulle det få oss att hitta andra sätt att skapa mening?

C. Kan du tänka dig ett scenario där nihilism ger en frihet snarare än en fälla? I så fall, hur skulle du beskriva denna frihet?

Aktivitet

Eleverna delas upp i små grupper och får i uppgift att skapa en "mening med livet" för en fiktiv person baserat på de filosofiska perspektiven de har studerat. Grupperna ska använda sina kunskaper om existentialism och nihilism för att diskutera och komma fram till en övertygelse om vad deras person tycker om livets mening. Varje grupp ska presentera sin karaktär och deras syn på livet inför klassen.

Exit-ticket

Fråga	Svar
Vad är existentialism?	En filosofi som betonar människans fria vilja och ansvar för att skapa mening.
Vad innebär nihilism?	Att livet inte har någon inneboende mening eller värde.
Vem var Jean-Paul Sartre?	En känd existentialistisk filosof.
Hur reagerar Pierre Anthon på livets meningslöshet?	Han ger upp livet och klättrar upp i ett träd för att bevisa det.
Vad menas med "absurd" i filosofiska sammanhang?	En känsla av meningslöshet eller motsägelsefullhet.
Hur kan litteratur reflektera filosofiska idéer?	Genom att utforska teman som livets mening, ansvar och frihet.
Vad är ett filosofiskt dilemma?	En fråga som belyser komplexa etiska eller existentiella problem.
Vad betyder det att skapa sin egen mening i livet?	Att man själv avgör vad som är viktigt och meningsfullt för en.

Hemuppgift

Eleverna ska skriva en kort uppsats (ca 500 ord) där de reflekterar över Pierre Anthons syn på livet i *Intet*. De ska koppla sina egna erfarenheter och

tankar om livets mening till bokens tema och diskutera om de håller med Pierre Anthon eller inte. Uppgiften ska kopplas till existentiella och filosofiska tankar som de har diskuterat under lektionen.

Citat

“Det finns bara två sätt att leva ditt liv. Det ena är som om inget är ett mirakel. Det andra är som om allt är ett mirakel.”

— Albert Einstein, 1940

Detta citat knyter an till lektionens tema genom att belysa motsättningen mellan en nihilistisk och en existentiell syn på världen. Einstein påminner oss om att vi kan välja hur vi ser på livet och dess värde.

Tags: [Lektion](#)